

května 1919, č. 269 sb. z. a n. odsouzení byli všichni stěžovatelé pro zločin § 1 tohoto zákona, na který, nebylo-li tu okolností, v druhém odstavci tohoto paragrafu uvedených, ustanoven jest trest těžkého žaláře od 10 do 15 let. Nemůže býti pochyby, že vůči tomuto poslednějšímu trestnímu ustanovení jeví se trestní ustanovení § 108 tr. z. přísnějším a že proto dle zásady článku IX. uvoz. zák. k tr. z. správně použito bylo zákona nového, jakkoliv čin, pokud prokázatelný, spáchán nebyl po dni vstoupení v platnost zákona nového. Mělo-li pak použito býti zákona nového, pak nemohlo jíti o pouhý zločin dle § 5 tohoto zákona, poněvadž výslovným ustanovením druhého odstavce § 12 byly z prostředků, které jsou nepochybně určeny k padělání peněz (§ 5 zák.), vyňaty, kolky, uvedené v zákoně ze dne 25. února 1919, č. 84 sb. z. a n., jichž padělání na roveň postaveno bylo padělání peněz vedle § 1 zákona. Neprávem dovozují též zmateční stížnosti Josefa M. a Bernarda R. právě z tohoto ustanovení § 12 nového zákona, že falšování kolků nemohlo spadati pod 11. hlavu zákona starého. Starý zákon ovšem nemohl pomýšleti na falšování kolků, o něž tuto jde, poněvadž kolky tohoto druhu v čas jeho vydání neexistovaly. Jakmile však zákonem kolky tyto prohlášeny byly pro oblast československé republiky podstatnou součástí platné měny, stalo se jich falšování a dodání za účelem padělání bankovky činností, spadající pod § 107 tr. z. Ovšem potřebí bylo zvláštního ustanovení § 12 druhého odstavce nového zákona, nechtěl-li zákonodárce, by falšování těchto kolků spadalo toliko pod mírnějším trestem ohrožený zločin dle § 5 zák., nýbrž trestáno bylo přísnějším trestem § 1. Toho s hlediska zákona starého nebylo třeba, poněvadž tento v § 108 co do trestu mezi zločinem dle § 106 a spoluvinou dle § 107 nerozlišoval. Ostatně bylo by odůvodněno zvláštní ustanovení § 12 nového zákona již snahou, by trestnost falšování kolků převedena byla z méně spolehlivé půdy pouhé interpretace na pevnou půdu zákonného ustanovení. Z těchto úvah nebylo, byť i snad odůvodnění rozsudku po stránce právní postrádalo v leckterém směru potřebné přesnosti, uznati rozsudek sám zákonu nevyhovujícím a bylo zmateční stížnosti všech obžalovaných jako bezdůvodné zamítnouti.

Čís. 112.

Uplynutím doby, ve které náleželo provést demobilisaci určitého ročníku branců, zaniká ohledně příslušníků tohoto ročníku pravomoc trestních soudů vojenských, byť i propuštění toho kterého brance nebylo zvlášť vysloveno.

(Rozh. ze dne 10. ledna 1920, Kř I 13/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal ku zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona takto právem:

Rozsudkem zemského trestního soudu jako soudu porotního v Praze ze dne 30. ledna 1919 a řízením mu předcházejícím porušen byl zákon v ustanoveních §§ 1, 60 tr. ř. a §§ 11, č. 1 a 12 voj. tr. ř. Rozsudek ten se zrušuje a zemskému trestnímu soudu v Praze se ukládá, by řízení ve věci této obnovil, maje při tom zřetel k předpisu § 66 tr. ř.

Důvody:

Rozsudkem zemského soudu trestního v Praze jako soudu porotního ze dne 30. ledna 1919 odsouzen byl Vendelín S., dne 11. ledna 1886 narozený dělník z R., pro zločin krádeže dle §§ 171, 173, 174 II a), c) a 176 II a) tr. z., spáchaný v noci na 14. prosince 1918 ve Smíchovské nádražní restauraci, ku trestu těžkého žaláře v trvání 3 roků, zostřeného čtvrtletně tvrdým lůžkem. Rozsudek tento nabyl moci práva a odsouzený odpykal si nyní trest v trestnici Pankrácké. Jak z předložených spisů vychází, sloužil Vendelín S. podle dovolenky ze dne 15. července 1918 a přípisu vrchního strážmistra u náhradního praporu pěšího pluku č. 28 v Brucku n. M., odkud byl co vrátivší se zajatec na 8nedělní dovolenou propuštěn. Po uplynutí této dovolené nenarukoval a skrýval se až do převratu. Po převratu nastoupil dle přípisu náhradního praporu čsl. pěšího pluku č. 28 ze dne 5. září 1919 činnou službu dne 11. prosince 1918 a byl dne 21. prosince 1918 opětně co sběh vzat ze stavu. Na základě těchto skutečností dlužno přisvědčiti k náhledu generální prokuratury, že rozsudek svrchu zmíněný jest zmatečným dle §§ 1 a 60 tr. ř. a 11, č. 1 a 12 voj. tr. ř., byv vynesen soudem nepřislušným, poněvadž Vendelín S. byl v době, kdy spáchal trestný čin, kterým byl uznán viným, to jest dne 13. a 14. prosince 1918 v činné službě vojenské a podléhal tedy dle §§ 11, odst. 1 a 12 voj. tr. ř. právomoci soudů vojenských. Slušelo proto uznati, že rozsudkem tím a řízením mu předcházejícím byl porušen zákon v ustanoveních §§ 1 a 60 tr. ř. a 11, č. 1 a 12 voj. tr. ř. a rozsudek ten podle § 292 tr. ř. zrušiti. Naproti tomu nebylo lze vyhověti dalšímu návrhu zmateční stížnosti generální prokuratury, by zemskému trestnímu soudu v Praze bylo nařízeno, by postoupil spisy vojenskému zástupci v Praze k dalšímu příslušnému jednání. Návrh ten vychází z předpokladu, že na příslušnosti soudů vojenských, která tu, pokud jde o krádež obviněnému za vinu položena, v době spáchání činu nepochybně byla, se později ničeho nezměnilo. K náhledu tomu nelze přistoupiti. Výnosem ze dne 31. ledna 1919, odst. III., doplň. č. j. 1600 demobilisovalo a propustilo ministerstvo Národní obrany mužstvo narozené v letech 1882 až 1886 na trvalou dovolenou a nařídilo (v oddíle A 3), že propuštění to se provede postupně od nejstaršího k nejmladšímu ročníku v době od 14. do 28. února 1919. Propuštění ročníku 1886, k němuž náleží i Vendelín S., mělo býti provedeno do 28. února 1919. Ku provedení této demobilisace předpisuje citovaný ministerský výnos arci jisté řízení (zápis do seznamu, lékařskou prohlídku a j.), jímž měly pro každého jednotlivce, který měl na propuštění nárok, zjištěny býti předpoklady jeho propuštění. V důsledcích svých nařizoval tudíž citovaný výnos vlastně individuální propuštění jednotlivých vojáků, které, pokud jde o Vendelína S., provedeno nebylo. Z povahy demobilisace jako aktu veřejnoprávního a z doslovu příslušného výnosu nutno však dovozovati, že toto individuální propouštění na trvalou dovolenou mělo ráz jen deklaratorní, zjišťující nutné předpoklady, a že veřejnoprávní účinky tohoto propuštění nastávaly již ex tunc, to jest nejpozději od posledního dne, kdy propuštění příslušného ročníku mělo býti provedeno, v našem případě tedy od 28. února 1919. Demobilisace a propuštění na trvalou dovolenou mají dle § 1 branných předpisů III. díl za následek přeložení vojína do neaktivního poměru a končí jimi nepochybně

poměr zakládající pravomoc vojenských trestních soudů. Dle § 16, odst. 1 voj. tr. ř. zaniká však ukončením poměru zakládajícího pravomoc vojenských trestních soudu pravomoc tato pro obecné činy trestné, ne učinil-li příslušný vojenský úřad nebo soud před ukončením tohoto poměru žádného opatření, čelícího k přípravě neb zahájení trestního řízení. Nic takového se však ve případě našem nestalo, neboť první oznámení o vojenském svém poměru učinil Vendelín S. teprve v podání ze dne 20. dubna 1919 a teprve v přípisě ze dne 29. října 1919 žádá vojenský zastupce v Praze o zaslání spisů za účelem stihání Vendelína S., zastává při tom arci mylný náhled, že jest příslušným i ku stihání krádeže, spáchané v noci ze dne 13. na 14. prosince 1918. Za tohoto stavu věci pominula tudíž následkem demobilisace a propuštění Vendelína S. na trvalou dovolenou, pokud jde o tuto krádež, podle § 16, odst. 1 voj. tr. ř. příslušnost vojenských soudů, třeba že byla dříve podle §§ 11, č. 1 a 12 voj. tr. ř. opodstatněna, a k rozhodování o příslušné obžalobě jsou nyní příslušnými řádní soudové občanští, kteří v době spáchání činu a dokonce i rozsudku k rozhodování tomu arci příslušnými nebyli. Na tom nemění praničeho ani okolnost, že v přípisě náhradního praporu čsl. pěšího pluku č. 28 ze dne 5. září 1919 se praví, že Vendelín S., nastoupiv dne 11. prosince 1918 u tohoto pluku činnou službu, byl dne 21. téhož měsíce vzat ze stavu jako sběh. Neboť, i když se má za to, že zvláštní kompetenční důvod § 11, č. 8 voj. tr. ř., podřizující pravomoci vojenských trestních soudů všechny z činné služby uniknuvší sběhy, není alterován ani demobilisací, ani propuštěním vojína na trvalou dovolenou, nelze ve případě našem Vendelína S. za sběha vůbec pokládati, poněvadž z předložených trestních spisů jde nepochybně na jevo, že příčinou jeho vzdálení se od pluku po 11. prosinci 1918 nebylo svémocné sběhnutí, nýbrž skutečnost, že byl hned po spáchání činu dne 14. prosince 1918, kdy byl ostatně veden i formelně ještě ve stavu své setniny, vzat do vazby, z níž nebyl dosud propuštěn. Nebylo lze tudíž naříditi zemskému trestnímu soudu v Praze, aby postoupil spisy vojenskému zástupci k dalšímu příslušnému řízení, spíše bylo soudu tomu, poněvadž jest, pokud jde o krádež spáchanou v noci ze dne 13. na 14. prosince 1918, třeba že dříve příslušným nebyl, nyní podle § 16, odst. 1 voj. tr. ř. příslušen, uložit, by řízení ve věci této obnovil, maje při tom zřetel k předpisu § 66 tr. ř.

Čís. 113.

Pouhá, byť i snad pachatelem při patřičné bdělosti předvídatelná možnost, že obsah uzavřeného urážlivého dopisu dostane se na vědomí osobám třetím, nečiní odeslání dopisu ještě sdělením jeho obsahu po rozumu § 488 tr. zák.

(Rozh. ze dne 10. ledna 1920, Kr II 237/19.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal ku zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem:

Rozsudkem okresního soudu v N. ze dne 3. prosince 1918, pokud jím byl Ludvík F. vinným uznán přestupkem § 488 tr. z., pak rozsudkem